

Beleidsadvies Thema Wonen – Stedelijke Seniorenraad Ieper- 2022

1. Context en cijfers

Daar zijn we weer met ... de vergrijzing. Het aantal senioren neemt steeds toe. Onderstaande cijfers stellen dit scherp. De senioren zijn met velen en er komen almaar meer senioren bij. We zijn als groep niet over dezelfde kam te scheren. De diversiteit is groot.

Met dit advies pogen we een nuttige inbreng te hebben tot het gevoerde woonbeleid vanuit de blik van deze steeds groeiende groep burgers in Ieper.

<https://ieper.incijfers.be/dashboard/jongeren-en-ouderen>

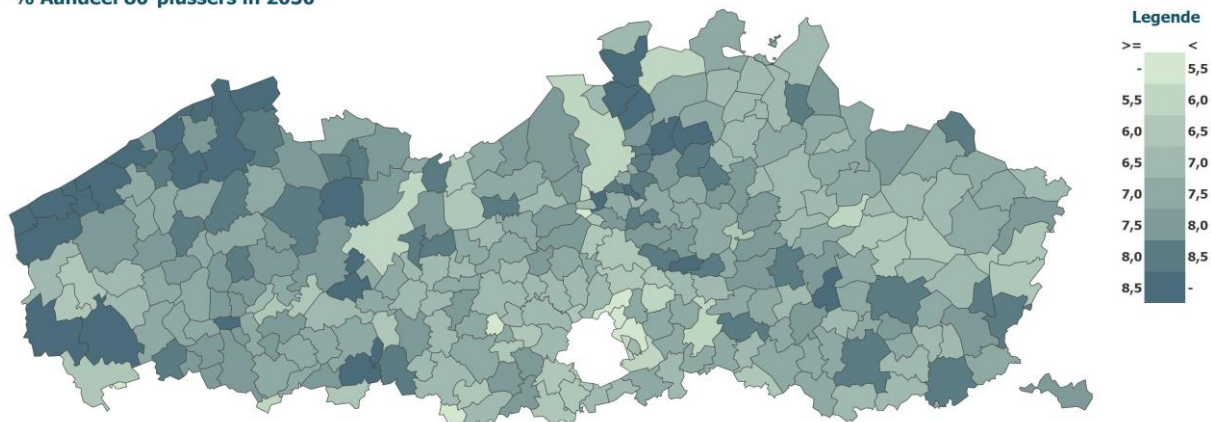
Aantal inwoners. Observaties tot en met 2020, vooruitberekening vanaf 2021

Gebied	NIS code	Levenscyclus	Jaar	2010	2015	2020	2025	2030	2035	2040
Ieper	33011	0-17 jaar		6.543	6.227	6.261	6.105	5.940	5.994	6.074
		18-39 jaar		9.210	9.139	8.886	8.954	9.046	8.954	8.920
		40-66 jaar		12.900	12.851	12.549	12.084	11.616	11.432	11.450
		67+ jaar		6.309	6.754	7.299	7.913	8.604	9.141	9.240

Bevolkingsindicatoren (mannen en vrouwen). Observaties tot en met 2020, vooruitberekening vanaf 2021

Gebied	NIS code	Indicator	Jaar	2010	2015	2020	2030	2040
Ieper	33011	Vergrijzing [% inwoners >= 67 jaar]		18,05	19,31	20,86	24,44	25,89
		Verzilvering [% inwoners >= 80 jaar]		6,33	7,16	7,71	8,71	10,49
		Afhankelijkheidsratio [(0-19j + 67+j) / 20-66j]		0,65	0,65	0,69	0,77	0,82
		Interne vergrijzing [80+j / 67+j]		0,35	0,37	0,37	0,36	0,40
		Familiale zorgindex [80+j / 50-59j]		0,45	0,48	0,53	0,74	0,87

% Aandeel 80-plussers in 2030

2. Enkele uitgangspunten die we meenemen in dit advies

- Huisvesting is een onderdeel van een pakket aan behoeften die door verschillende functies kan opgepakt worden (mobiliteit, buurtwinkels, ontspanning, intergenerationeel aanbod, levenslang wonen, residentiële zorg voor mensen met een langdurige zorgvraag en voor mensen met behoefte aan collectief verblijf)
- De Stedelijke Seniorenraad merkt op dat er omtrent wonen en senioren niets terug te vinden is in het meerjarenplan van de stad Ieper.
- Dorpskernen verliezen dienstverlening, bv. winkels, ontmoetingsplaatsen zoals café's, banken, ...
- Bij senioren blijft 'zelfregie' belangrijk. Senioren moeten in de mogelijkheid zijn om een keuze te maken die voor hen zelf en hun (familiale/buurt) omgeving het best is. Er dienen dus verschillende keuzemogelijkheden te zijn. Maar op een bepaald moment krijgen ouderwordende mensen vaak problemen om de touwtjes zelf in handen te nemen. Vraag is wie zet dan de nodige, soms broodnodige, stappen.
- Bij senioren is er veel eigenaarschap van woningen. Een eigen, soms onaangepast huis, is vaak een realiteit.
- Als we denken aan geschikte woningen voor senioren (1 à 2 personen) denken we aan woonentiteiten die nog kleiner zijn dan een gezinswoning. Gunstig gelegen, gerieflijk, met weinig of geen trappen of treden, met goede lichtinval, enz.

3. Voorafgaandelijk onderzoek en kennismaking met het thema

- Advies Huisvesting Stedelijke Seniorenraad Ieper 2014 -
- www.vlaamse-ouderenraad.be/pers/leeftijdsvriendelijke-gemeente-een-hefboom-voor-actief-ouder-woorden
- Beel, V. (2022, 4 oktober) Oude bomen verplant je best op tijd. *De Standaard*
- Op de raad van bestuur van 21 april 2022 werden onze vragen die we rond het thema lokaal woonbeleid hadden, uitgebreid en deskundig beantwoord door Sandra Debuf, afdelingshoofd Omgeving en Ondernemen en eerste schepen Philip Bolle.

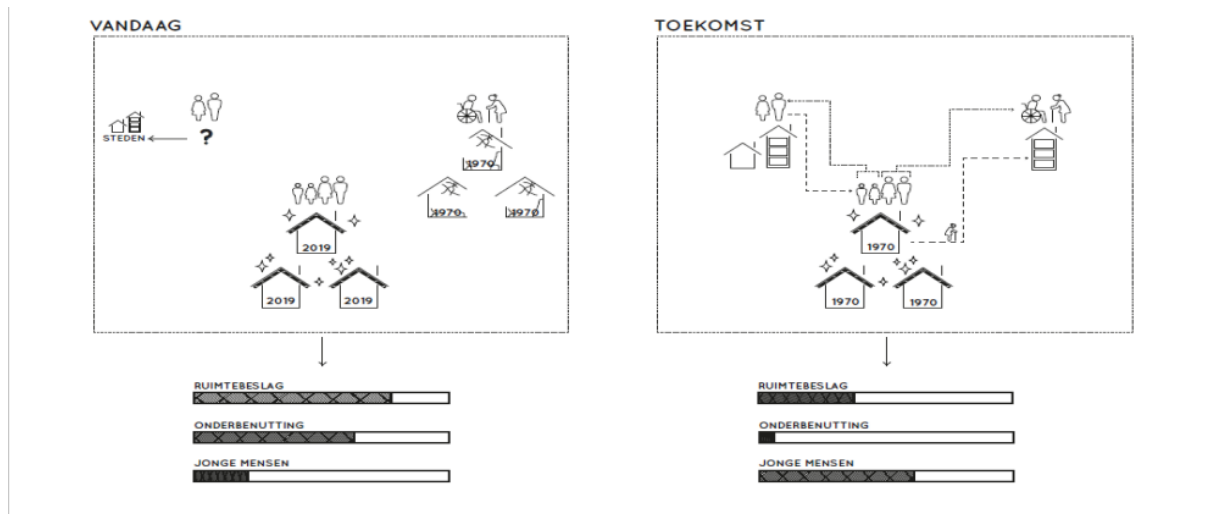
4. Advies

Uit bovenstaand onderzoek en lectuur, besloten we vanuit de Seniorenraad te focussen op twee thema's.

Dit advies werd aangevuld door de Ieperse Woonzorgcentra.

4.1. Sensibilisering om als jonge senior na te denken waar men wil oud worden.

Onderstaande visualisaties rond het huidige en het gewenste scenario zetten aan het denken.

De trend om naar meer kleine woonentiteiten te gaan dicht bij woonkernen en dienstverlening valt aan te moedigen. We merken dat veel senioren, eventueel trots op het bezitten van hun eigen gezinswoning, een kleinere woning vaak niet in overweging nemen. En dat is jammer.

Daarom adviseert de Stedelijke Seniorenraad in te zetten op een sensibiliseringscampagne. Om mensen aan het denken te zetten, niet om te dwingen.

Vermoedelijk is er met de huidige energiecrisis, die ook zijn weerslag heeft op mensen die wonen in een te grote en onaangepaste woning, een stijgende luisterbereidheid.

We denken hierbij aan een gezamenlijke actie van de dienst Wonen en Communicatie.

Zoals bv. een aantal interviews in 'Iedereen leper' van mensen die een doordachte keuze rond wonen hebben gemaakt (verhuisd, verbouwd, kleiner, anders, ...). Erover nadenken betekent tijdig hiermee bezig zijn, zeker als het moeilijker wordt of dat het zelfs niet meer lukt om te blijven wonen. Met aandacht voor vragen zoals ... waar wonen, in welke/wiens omgeving wonen en in welke aard van woning wonen.

Als Stedelijke Seniorenraad zijn we bereid hierbij te helpen.

We overwegen om Emma Volckaert, onderzoekster woonsituaties/woonwensen KU Leuven, uit te nodigen voor toelichting omtrent dit thema. Het zou mooi zijn moest dit gekaderd zijn binnen een initiatief vanuit de stad.

Als dit advies ter harte wordt genomen, horen we dit graag.

4.2 Inzetten op dienstverlening en ontmoeting in de buurt. Maw wat is/bestaat er in de buurt?

Mensen die ouder worden, worden ook alsmaar meer aangewezen op de nabije buurt waarin ze wonen.

Zoals in het artikel 'Oude bomen verplant je best op tijd', auteur Emma Volckaert, in de Standaard te lezen valt, is het niet evident om beroep te (kunnen/moeten) doen op de familie en/of de bureu.

Het is van belang dat er voldoende diensten/winkels in de buurt aanwezig zijn om zo lang mogelijk zelfstandig te wonen en/of te kunnen blijven wonen. Het belang van sociale interactie op het sociale welzijn en de gezondheid is hierbij ook niet te onderschatten. Een wandeling naar de winkel houdt in beweging. Een praatje met de andere klanten zorgt voor sociaal contact.

Bovenstaande ogenschijnlijke eenvoudige handeling vereist een goed toegankelijkheid, mobiliteit, rust- en zitruimte.

De Stedelijke Seniorenraad ziet het als taak van de stad om in het bijzonder ook aandacht te hebben voor de dorpen waar heel wat diensten verdwenen zijn.

Ook de Ieperse woonzorgcentra houden mee het pleidooi voor meer aandacht ten aanzien van de dorpen. Woonprojecten dienen op verschillende plaatsen gelokaliseerd te worden met uitbreiding van het aanbod van functies in alle gebieden.

Eventueel door stimulansen te ontwikkelen voor handelaren met een belangrijke sociale en lokale functie zoals buurtwinkels, bakkers, ...

Blijven ijveren voor openbare nutsvoorzieningen zoals bankautomaat, postpunt, AED toestel...

Indien niet meer aanwezig ... uitzoeken of er kan worden tegemoetgekomen worden met een dorpspunt is belangrijk. De aanwezigheid van een mooi wekelijks/geregeld aanbod van groenten, fruit, vlees, gebak e.a. kan ook zorgen voor meer beschikbaarheid en dynamiek in een dorp.

Ook een plaats waar men elkaar kan ontmoeten en mee actief zijn, is essentieel. Vanuit het standpunt van de senioren heb je volgende zaken nodig:

- dienstverlening van de stad naar de dorpen brengen cfr. het Zorgnetwerk – op interessante momenten en plaatsen - biedt eveneens een meerwaarde voor alle inwoners en voor de senioren in het bijzonder.**
- op een aantrekkelijke, toegankelijke en veilige locatie binnen de (dorps)kern. Zichtbaar, rekening houdende met de mogelijkheden en beperkingen van sommige senioren én met hun wensen, enz.**
- een dynamische werking van verenigingen die goed dienen gesoigneerd en ondersteund worden.**

4.3 Langetermijnvisie

Als laatste een oproep aan het stadsbestuur om te **werken naar een duurzame gewenste situatie** rekening houdend met de uitdagingen in de toekomst en minder uitgaan van de bestaande situatie.

Januari 2023

Namens Stedelijke Seniorenraad Ieper en alle Ieperse Woonzorgcentra